

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ ۱۶۳۳

شماره ثبت ۶۶۵

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۸/۸/۱۲

دوفوریتی

طرح تقلیل مجازات حبس تعزیری

کمیسیون‌های ارجاعی

اصلی: قضائی و حقوقی

فرعی: -

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۸۲ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

با توجه به ضرورت بازنگری در مجازات‌ها و تقلیل جمعیت کنونی زندانیان و صرفه‌جویی در هزینه‌های عمومی مربوط به اداره زندانها و با عنایت به عدم وجود ملاک قضائی و منطق حقوقی در تعیین میزان مجازات حبس تعزیری برای جرائم مختلف و از طرفی عدم انطباق مجازات حبس با احکام شرعی و فقد سابقه در حکومت اسلامی عصر پیامبر(ص) با این درجه از توسیع و انحصار آن در موارد خاص و منصوص، ضرورت دارد در این مورد بازنگری شود.

لذا طرح ذیل با قید دوفوریت به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود:

فتحی - انارکی محمدی - زرآبادی - مافی - محمدرضا نجفی -
نجفی خوشرودی - علی جانی زمانی - محبی نیا - هاشم زائی - رجبی -
محمودی شاه‌نشین - کامران دستجردی - احمدی لاشکی - یوسف نژاد -
جعفرزاده ایمن آبادی - بابایی صالح - فرهنگی - بیرانوندی - پورمختار -
تابش - اولادقباد - مسعود رضایی - علی ابراهیمی - عابدی - بادامچی -
کمالی پور - میرزایی نیکو - شیخ - آزادی خواه - مقصودی - صادقی -
نورقلی پور - سروش - محمداسماعیل سعیدی - لطفی - فیضی زنگیر -

اسدی کرم - مسعودی - رحیمی جهان آبادی - سبحانی فر - جلودارزاده -
 بنیادی - نوروزی - محمدی (تهران) - رضیان - دهقانی فیروز آبادی -
 بهمنی - حسینعلی شهریاری - فاطمه سعیدی - ساری - نوبخت حقیقی -
 امیرحسنخانی - علی محمد مرادی - محمدابراهیم رضایی - کواکبیان -
 علیزاده - محمودزاده - اکبری (شیراز) - مازنی - تربتی نژاد -
 سیدفرید موسوی - حیدری - طیار - شیران خراسانی - آقاپورعلیشاهی -
 امینی فرد - سیاوشی شاه عنایتی - سلحشوری - سیدمحسن علوی -
 سیدهفاطمه ذوالقدر - ساعی - تاج الدین - وکیلی - میرزاده -
 بزرگ کلشسانی - عارف - تجری - ابطحی - رضا کریمی -
 علی اسماعیلی - هزارجریبی - سیدهفاطمه حسینی

عنوان طرح:

تقلیل مجازات حبس تعزیری

ماده واحده - مجازات حبس بیش از شش ماه مقرر در کلیه جرائم تعزیری به نصف تقلیل می یابد. چنانچه دادگاه حداکثر مدت تنصیف شده را کافی نداند می تواند متناسب با شرایط و اوضاع و احوال جرم ارتكابی و خصوصیات مرتکب، علاوه بر مجازات های تکمیلی مقرر در ماده (۲۳) قانون مجازات اسلامی مرتکب را با رعایت شرایط ذیل به یک یا چند مورد از مجازات های جایگزین حبس موضوع ماده (۶۴) قانون مجازات اسلامی محکوم نماید:

۱- اعمال دوره مراقبت:

الف- در جرائم تعزیری درجه ۱ و ۲ تا پنج سال

ب- در جرائم تعزیری درجه ۳ و ۴ تا سه سال

ج- در جرائم تعزیری درجه ۵ تا دو سال
د- در جرائم تعزیری درجه ۶ تا یک سال
۲- انجام خدمات عمومی رایگان با رضایت محکوم و رعایت ماده
(۸۴) قانون مجازات اسلامی

الف- در جرائم تعزیری درجه ۱ و ۲ تا سه سال
ب- در جرائم تعزیری درجه ۳ و ۴ تا دو سال
ج- در جرائم تعزیری درجه ۵ و ۶ تا یک سال
۳- پرداخت جزای نقدی روزانه:

الف- در جرائم تعزیری درجه ۱ و ۲ یک‌هشتم تا یک‌چهارم
درآمد روزانه به مدت سه سال

ب- در جرائم تعزیری درجه ۳ و ۴ یک‌هشتم تا یک‌چهارم درآمد
روزانه به مدت دو سال

ج- در جرائم تعزیری درجه ۵ و ۶ یک‌هشتم تا یک‌چهارم درآمد
روزانه به مدت یک سال

۴- پرداخت جزای نقدی

الف- در جرائم تعزیری درجه ۱ و ۲ تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

ب- در جرائم تعزیری درجه ۳ و ۴ تا هفتصد میلیون (۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

ج- در جرائم تعزیری درجه ۵ تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

د- در جرائم تعزیری درجه ۶ تا دوست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

تبصره ۱- مجازات‌های حبس تعزیری که پس از لازم‌الاجراء شدن
این قانون به تصویب می‌رسد مشمول مقررات مندرج در این ماده واحد
نمی‌شوند.

تبصره ۲- جرم جاسوسی و مجازات‌های مقرر در قانون مبارزه با
قاچاق مواد مخدر از شمول این قانون خارج است.

تبصره ۳- در صورت تکرار جرم، مقررات مربوط به تشدید مجازات مقرر در ماده (۱۳۷) قانون مجازات اسلامی براساس مجازات حبس مندرج در قانون اعمال می‌شود و تنصیف مقرر در این ماده در مورد تکرارکنندگان جرم مجری نخواهد بود.

تبصره ۴- محکومانی که در حال تحمل مجازات حبس می‌باشند مشمول این قانون بوده و دادگاه صادرکننده حکم قطعی، در صورت ضرورت می‌تواند نسبت به تعیین یک یا چند مورد از مجازات‌های تکمیلی و یا جایگزین حبس اقدام نماید.

تبصره ۵- نگهداری زندانیان اعم از محکومان و متهمانی که با قرار در بازداشت بسر می‌برند در سلول‌های انفرادی و فضاهای غیراستاندارد ممنوع است و دادستان مکلف است در این خصوص نظارت کافی را اعمال نماید و در صورت تخلف مدیران و مأموران ذی‌ربط در زندانها، نسبت به تعقیب کیفری آنها اقدام نماید. مجازات متخلفان، انفصال دائم از خدمات دولتی و حبس تعزیری شش‌ماه تا دو سال و یا جزای نقدی یکصد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال می‌باشد.

شرایط استاندارد زندان‌ها به‌موجب آیین‌نامه‌ای که ظرف مدت یک‌ماه از تاریخ تصویب این قانون، توسط ریاست قوه قضائیه تنظیم و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد تعیین می‌گردد.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر

معاونت قوانین در مورد طرح تقلیل مجازات حبس تعزیری تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۰ - قبلاً تقدیم نشده است. ■

- □ قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ □ در □ مجلس / □ کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

□ با تغییر اساسی □ با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

□ پیش از انقضاء شش ماه □ بدون تغییر اساسی

□ با انقضاء شش ماه □ با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس □ می‌باشد.
□ نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

□ رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی □ رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

□ رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود. ■

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده ۱۲۷ -

اول - حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) □ ندارد. ■ دارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص □ ندارد. ■ دارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه □ ندارد. ■ دارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان □ دارد. ■ ندارد.

ب - ماده ۱۳۸ - طرح تقدیمی دارای □ یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان □ ماده واحده □ مواجه با ایراد □ نمی‌باشد. ■ می‌باشد.
□ بیش از یک موضوع □ مواد متعدد □ می‌باشد. ■

۴- در اجرای بند(۴) ماده(۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.
 دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد یک برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند(۵) اصل(۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

۱- مقدمه طرحها و لوایح در بیان دلایل توجیهی تقدیم آنها اگرچه دربردارنده حکم قانونی نیست و الزام آور نمی باشد، لیکن به عنوان سند پشتیبان در تفسیر قوانین مربوط می تواند مورد توجه قرار گیرد. بنابراین مناسب است دلایل توجیهی مندرج در مقدمه به دور از نقص، اجمال و متناسب با مفاد آن ارائه گردد. همچنین وفق ماده (۱۵۶) قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی اصل بر عادی بودن رسیدگی طرحها و لوایح است و در صورت اقتضای فوریت باید دلایل آن مستنداً در مقدمه توجیهی آورده شود که این امر نیز در طرح تقدیمی لحاظ نشده است.

۲- طرح تقدیمی در صورت تصویب، عنوان مستقلی به عناوین قانونی افزوده و این علاوه بر مغایرت با سیاست های تقنینی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵، تورم قوانین را در پی دارد. مناسب است این طرح در قالب اصلاح قانون مجازات اسلامی تنظیم و ارائه گردد.

۳- مدت های مقرر در بندهای (۱) و (۲) ماده واحده از حیث عدم اشاره به میزان حداقل زمان «دوره مراقبت» و «انجام خدمات عمومی رایگان» واجد ایراد است و چه بسا منجر به تبعیض ناروا بین مجرمان شود. به طور مثال عبارت «تا پنج سال» در جزء «الف» بند (۱) باید به «سه تا پنج سال» تغییر یابد. بند (۴) نیز دارای ایراد مشابه است و باید حداقل میزان جزای نقدی درج شود.

۴- به جهت پرهیز از درج تبصره های متعدد پیشنهاد می شود تبصره های (۱)، (۲) و (۳) با یکدیگر تجمیع و موضوعات آنها به عنوان مستثنیات طرح حاضر درج گردد.

۵- تبصره (۵) واجد ایرادات متعدد است:

الف- حکم این تبصره خارج از موضوع اصلی طرح است و از این حیث عنوان با متن طرح منطبق نیست.

ب- عبارت «سلول های» مغایر اصل پانزدهم (۱۵) قانون اساسی است و باید عبارت «بندهای» جایگزین آن گردد.

ج- عبارت «نظارت کافی» مبهم و فاقد شاخص های لازم برای سنجش است.

د- با توجه به ماده (۵۷۰) کتاب پنجم قانون مجازات نیازی به پیش بینی ضمانت اجراء در انتهای این تبصره نیست.

ه- پیش بینی حبس برای متخلفان از اجرای حکم تقلیل مجازات حبس، خود به نوعی ناقض هدف والای این طرح و مغایر بند (۱۲) سیاست های کلی قضائی مبنی بر «حبس زدایی» است.

و- عبارت «از تاریخ تصویب این قانون» در فراز پایانی تبصره، زائد است و باید حذف گردد. شروع آثار قانون از زمان لازم الاجراء شدن آن است و نه زمان تصویب آن.